

Chemarea

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:
Pe un an.....Lei 180—
Pe un jumătate an.....Lei 90—
Pe 3 luni.....Lei 40—
Autorități și instituțiuni.....Lei 500—
In strelnătate dublu.

**ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 19**

REDACȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria Nr. 36. — Telefon: 7-69
ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria Nr. 19. — Telefon: 10-86

Articol de fond.

Tradiția ziarelor, cotidiene și săptămânale, este, ca primele litere din ziar — începutul ziarului — să fie ceva dogmatic, ceva luat din domeniul ideologiei, ce stăpânește masa grupată în jurul răsunerii conștiințelor și steagului lor scump, care e ziarul lor.

Ita un astfel de articol scris, acum doi ani, care însă n'a mai putut păși tiparul, căci graiul ziarului nostru, atunci a fost oprit de marele poet ale și mai marilor noastre pătimiri, cauzate poporului românesc prin greșala instalării d-lui Goga la ministerul internelor și care a crezut și taxat acțiunea noastră, a chemăriștilor drept subversivă, drept periculoasă existenței noului Stat românesc, Spre a dovedi zăbuciumul nejustificat al fostului poet și fost ministru de interne Octavian Goga reproducem drept articol de fond și drept remișcență a luptelor din trecut, articolul redactorului nostru responsabil, articolul condamnat pe acele vremuri a rămânea literă moartă, în urma abuzivelor confisării și interzicerii de ziar, la ce dl fost poet și fost ministru de interne dl Octavian Goga se pretase cu atâta bucurie sadică.

Incaadrarea spontană a tinerilor organizați sub numele de „chemăriști” în sânul partidului național „pus la răspundere” acum e anul, a fost una dintre cele mai strălucite evenimente din urata noastră viață politică. Această părere împărtășindu-o chiar și aceia în contra cărora ne-am solidarizat una mie și câteva sute de intelectuali îndrăznesc a o constata și de această dată, căci teama unei auto-așfării nu mă poate cuprinde.

Solidarizarea noastră a fost remarcată și favorabil apreciată căci gestul simplu numai, egală cu o noțiune tot mai rară în dicționarul actual politic dela noi: morală, și egală cu reintroducerea acestei noțiuni în soluționarea problemelor de interes general.

Adversarii noștri între ei vorbeau despre înființarea grupului „Chemarea” ca despre un fenomen neexplorabil și pentru compararea căruia se vedeau nevoiți a recurge la paginile cele mai strălucite ale istoriei noastre cum însă de altă parte mai vedeau și aceea că intereselor lor le putem strica foarte mult au început a ne izbi fără milă și fără jenă românească, în plus a ne onora cu epitete cari de altfel ni se potriveau admirabil!

Am fost numiți simplu și scort: „proști”.

Dece?

Fiindcă — contrar obiceiului de

atunci — am renunțat la parvenire sigură și repede: fiindcă am sfidat materialismul extins chiar și în rezolvarea marilor probleme naționale; fiindcă, am declarat război celor ce și tradează convingerile politice fără motiv doctrinar, fenomen ce zguduie mult viața noastră politică nu prea bine dezvoltată încă; fiindcă am declarat că vrem să muncim sincer și cu atragere adevărat românească pentru talpa țării; și pentru alte asemenea manifestări de credință.

În schimbul acestui „credo” al nostru am primit numele de „proști”!!

Cu ori și ce titluri am fi fost onorați, gruparea tinăra înșirată în jurul steagului partidului național, ciuruit de luptele trecutului, a fost și este perfect conștient de menirea sa purificatoare deoparte și de altă parte de greutățile ce a avut și va avea de întâmpinat și în luptele sale din viitor.

În loc de a ne jena de titluri noi nu ținem cont decât de unul singur, de titlul nostru de mândrie, ce constă, în faptul că pe când tradăriile politice se recompensau cu „mare precădere” prin funcțiuni grase administrative și demnități politice, noi tocmai atunci am găsit de bine ca renunțând la pasivitatea noastră politică să intrăm în acțiune, timbrând dogma tradărilor prin solidarizarea noastră.

Titlul nostru de mândrie constă în faptul că acestor ademeniri dureroase din punct de vedere pur românesc le-am opus apostolatul nostru atunci când am cerut umili primirea noastră în acel partid național pentru care prin apucături fără precedente chiar atunci s'a deschis calea unei grele opoziții.

Epigonul — harpagon în Ardeal

Un examen obiectiv al vieții politice ne indică dela prima vedere o lăncetă iremediabilă în cadrele partidului azerescan și o frământare surdă, fatală și compătimitoare în partidul liberal.

Hotărât lucru, că în rămășițele scâlciate ale lui Ion Brătianu preluiază șgomotos o apropiată lichidare — sau dacă nu cel puțin o totală cadere pe al doilea plan al vieții politice.

Și o recunosc chiar liberalii: că în partidul liberal există o mare criză de autoritate și orientare. Vintilă Brătianu „omul fatal” după cum i-a spus regele Carol e un epigon-harpagon — care nu se poate apropia câtuși de puțin de prestigiul impresionant al fratelui său pentru că n'are nici capacitatea egală și nici intuiția politică necesară stăpânirii situației. Dl Vintilă Brătianu e un om sucit — ursuz și de reacredință. Am mai afirmat de altfel și de alte ori acest lucru — și când unanimitatea opiniei publice vedea în Vintilă Brătianu un om de bună cre-

„Proști” dar mândri am plecat la drumul nostru, care însă observat de cei „de sus” imediat a și fost însemnat cu spinii cei mai ascuțiți.

Gruparea noastră însă a sfidat și desconsiderat de a dreptul ori-ce chinire trupească și sufletească, ori-ce tentațiune de intimidare, având conștiința liniștită a omului, ce nu cunoaște teamă, când bucură la șoapta sufletului și nu a buzunarului și care n'are teamă de nimic ce-i onest și bun.

Am luptat pentru binele neamului, în multe direcții, dar noi am fost urmăriți — de marii zilei — pretutindeni.

Multe au fost loviturile primite dela ei și ranele cauzate sufletului nostru îngrijorat numai pentru soarta neamului, toate le-am fi uitat dacă nu am avea o rană deschisă, ce mereu sângerând ne doare.

Cu toate ne-am fi împăcat numai graiul nostru să nu ni-l fi luat!

Dar noi suntem de vină și pentru aceasta! Recunoaștem!

Suntem de vină, căci în „prostia” noastră: am comis acel păcat care în viața noastră politică se pedepsește zi de zi mai aspru, am comis păcatul adevărului, păcatul de a spune și scrie adevărul.

Admițând — ca prin absurd — că am fi abuzat de așa strict concipiabile libertăți cetățenești, în loc de a fi admoniați, simplaminte am fost trecuți la dispoziția instanțelor judiciare... în locul altora cu mai multă prejudicii!! S'a cerut pedepsirea noastră spunându-se că prin păreriile noastre periclităm siguranța și trăinicia acelu Stat, pentru binele căruia tocmai noi am renunțat la binele nostru individual.

Motivarea lor însă nu ne-a surprins! și nu ne surprinde căci nu pentru prima oară se invocase sublimul interes de Stat pentru aranjarea unor situațiuni absolut de partid, ca să nu mai vorbim de cele personale.

Expulzarea brutală din rândurile presei scrise în România al celui mai românesc produs de tipar în orice caz aruncase o slabă lumină asupra metodelor de guvernare ce erau la suprafață în țara noastră.

Expulzarea din rândurile opiniei publice a părerilor adevărat intransigente, dar cele mai puritane, numai interesul de Stat nu-l poate servi.

Care este atunci interesul de stat ce justifică păstrarea pe terenul luptelor de idei, pe terenul ziaristicii, al acelor sumedenii de cotidiene pline cu idei mai mult sau mai puțin centrifugale, a căror cetire adevăratului român — chiar și untui „prost” îi provoacă instinctiv încreștarea pumnilor?

Biată Țară!

Pe cine nu condamnă la tăcere în interesul Țării! și în același timp cine nu sunt incurajați a scrie pentru Tine!

Noi n'avem cuvânt! căci noi pentru Tine numai „prostie” am făcut!

Noi pentru Tine am „păcătuit”.

Recunoaștem „prostia” noastră; recunoaștem „păcatul” nostru, dar noi nu-ți promitem nici îndreptare, noi nu-ți cerem nici iertare. Noi așteptăm cu resemnare pocăirea celor înțelepți și blânzi la inimă. Așteptăm ca cei ce au greșit cu aprecierile lor să-și recunoască greșala, ca apoi procedând în consecință să ne deslege limba, care numai osanale țării dedicată și-ți va dedica, ție Țară!

Dr. A. T. Mureșan.

Anul Domnului Goga 1927.

mai grele decât aceasta — a avut din nou ocazia nedorită să priviască în față pe omul urât, urit, puros și fatal care a nenorocit o țară întreagă — care a aruncat acest popor în ghiarele foamei, din care azi abia mai poate scăpa cu mari eforturi și sacrificii.

Toate acestea încercări vintiliste nu sunt însă decât zvârcoliri inutile pentru a reinvia un trecut și un prestigiu, care a murit de mult și nu mai poate fi reinviat.

Partidul liberal a apucat în mod fatal pe panta declinului încă în ziua în care Ionel Brătianu a închis ochii.

Fratele său vintilist nu face decât să incurce și să grăbiască cu o zi mai de vreme deslegarea procesului de lichidare totală.

Din parte-ne, îi dorim succes d-lui Vintilă Brătianu pentru a prohodă cât mai curând mizerabilul clan politic-bancar și birocratic ce și-a pus la stradă firma de „partid liberal”.

Dar îl asigurăm că nu vom îngădui să-și mai bată vre-odată joc de țara românească nici prin prostia nici prin încăpățânarea d-sale.

EMIL TELEACU.

Din Streinătate. Scrisori din Roma.

Mare fierbere în Vatican. Noua împărăție luminează a sfântului Părinte, luând formă precisă, dă mult de vorbit, scris și făcut celor două State: care până mai ieri erau în relații de indiferentism. Și ca la formarea oricărui stat, natural și aici primul punct de plecare în realizarea lui e granița. Se lucrează din greu la delimitarea ei. Natural că în socoteli, nu se pot neglija nici unitățile divizionare ale metrului, nu se poate trece dincoaci ori dincolo, nici un centimetru, nici un milimetru, căci fiecare deget de pământ din cuprinsul noului Stat papal și cel din jurul lui își are semnificația și importanța lui. Evident însă că cele două părți interesate, fiind animate de cele mai sincere sentimente, nu prea se ivesc mari și insurmontabile dificultăți pe tema unor centimetri.

Noul Stat va fi unic în lume, prin multiplele sale însușiri originale — printr'alte și în urma faptului că el va fi îngrădit în întregime cu zid și zidul va avea porți!

Sperăm că istoria nu va avea de înregistrat: „Mussolini ante portas...”

Tratatul Lateran, cel care a restabilit legăturile actuale între Sf. Părinte și Statul italian, prevede între altele pentru Statul Vatican și obligația să predea acesta instanțelor italiene, pe orice individ, care după ce a comis vre-o crimă, s'ar refugia în Vatican. Pentru aceștia s'a cerut înființarea unor carcere în Vatican. Sunt semne însă că aceasta dorință a guvernului italian va fi redusă de Vatican la interpretarea fictivă a noțiunii: carcere, căci Vaticanul nu vrea să înființeze pe teritoriul ei, decât: „un local, care ar oferi toate garanțiile necesare pentru asigurarea pe seama Italiei și păstrarea unor imputați pe timp absolut provizoriu!

Inginerul Giberti este neobosit și neîntrecut în sărguința ce o depune în grija lui de a instala cât de modern și cât de precis P. T. T.-ul statului papal.

Cele două camere, unde se instalează posta vaticană, sunt terminate. Una va fi sala telegrafului: aici se vor instala două aparate Morse, două Hugues și un Teletipe. Cealaltă sală, destinată poștei — propriu zisă, în scurt își va deschide ghizeurile!

S'a făcut și lista cetățenilor noului Stat papal pentru a-i rupe definitiv din lista cetățenilor Regatului italian.

Cetățenia Vaticană, durează cât timp ai domiciliul în Vatican. Numărul total al cetățenilor aparținând regatului papal nu va fi nici cinci sute. Iată câțiva dintre acești cetățeni: Cardinalul Gasparri secretarul de Stat al Sfântului Părinte, (servitorimea cardinalului) Card. Merry del Val arhiepiscopul bisericii Sf. Petru (servitorimea cardinalului). Asesorul Sf. Uffizii. Secretarii particulari ai Sf. Părinte, elemonisierul secret, maestrul de Cameră, sacrestanul, camerierii secreți, șeful oficiilor de cameră, toți cu câte 1-2 servitori. Cinci „frați” detașați apartamentelor pontificale; adjutantul de cameră al Sf. Părinte; ordonanța anticamerei, soția și fiica acestuia; decanul de sală cu soția și fiica lor; subdecanul de sală cu soția și doi copii; alți trei din „sală” cu soțiile și copiii lor; și „scriitorul” secretariatului de Stat cu soția și un copil; Capul florărilor cu un servitor, și alți 5 angajați la florărie cu soțiile, surorile și copiii lor. Supra-intendentul de lucrări cu soția lui. Custodele Capelei Sixtine, cu două surori a lui.

Maestrul de casă, cu soția și două fete, portarul acestuia cu soția și doi copii. Colonelul Hirschbühl comandantul „gardei svitieriene” și soția colonelului, trei ofițeri din această gardă elvețiană cu soțiile lor, Majorul comandant al jandarmeriei vaticane, cu

soția și doi fii, un plutonier cu soția lui („Garda nobilă” formată din conți și prinți italieni, ce formează garda de paradă a Sfântului Părinte, membri ei nelocuind în Vatican, sunt un fel de cetățeni, numai în exercitarea funcțiunii lor). Șeful pompierilor; un fântănar, șeful electricist, mai mulți mecanici, toți cu familiile lor. Directorul muzeelor papale, directorul tipografiei, directorul grădinelor, vice directorul și portarul, cu familia lor. Substitutul secretarului de Stat, secretarul pentru afacerile eclesiastice extraordinare, Administratorul bunurilor papale cu ai lor, cinci călugări farmaciști în Vatican; în total vre-o două sute cincizeci persoane. Acestui număr i-se adaugă soldații din garda elvețiană (toți ex-cetățeni elvețieni) și jandarmii, circa 150 în total. (număr ce se va urca la vre-o 200).

Cardinalii cari vor locui pe teritoriu italian, vor fi cetățeni de drept, ai regatului papal.

Iată un stat, unde se cunosc toți cetățenii!

Credincioșii italieni, drept omagiu de felicitare pentru reînființarea regatului papal, au donat Sfântului Părinte: Pius al XI-lea; un splendid automobil de lux. Acesta a fost primit de către Papa, cu multă-bucurie; sfințirea mașinei, a fost prilejul unei prea frumoase ocazii de cimentare sufletească între membrii societății „Automobil Club Regal Italian” — din Milano donatorii splendidului cadou și Sf. Părinte.

La ori-ce caz e greu de stabilit din complexul atitudinilor italienilor dacă ei sunt mai mult catolici ori mai mult italieni.

Cred însă că ei sunt totalit de catolici ca și italieni.

Dar sunt!

A. BIHOREANU.

Scrisori din Paris.

Ritmul viguros al vieții parisiene, manifestațiunile ei multiple și mai ales succesiunea rapidă a evenimentelor la ordinea zilei, se pretează minunat la așanumitele „scrisori”. Caușerii, menite să constituie o variație, un fel de film, ele mai au darul de a fi complectarea necesară a coloanelor unui ziar.

În preajma sezonului de vară și în așteptarea senzațiilor noi, se impune să aruncăm o privire retrospectivă asupra celor cinci, șase luni trecute. În afară de frigul excepțional, pe care parizianul veritabil (românește am zice: get beget) l-a suportat cu trench-coatul obișnuit, s'au produs diverse întâmplări, ce au ținut opinia publică într'o încordare mai mult sau mai puțin intensă. Dar orașele mari uită repede. Melodia Valenciei a fost de sigur un mare succes; dar azi nici mahalagii n'o mai fredonează. Tot astfel se petrece și cu alte lucruri. A cincei sute aniversare a Jeanei d'Arc este ca și uitată, moartea lui Sarraïl și Myron T. Herrick, popularul ambasador al Statelor-Unite la Paris (care a decedat fără să știe o boabă franțuzește) deasemenea. Totuși într'un nume se concentrează tot ce francezul și mai ales parizianul înțelege sub reconștință și pietate: Foch.

Dacă corpul neînsușit al generalului se odihnește azi în Domul Invalizilor, alături de Napoleon, acest fapt redă perfect mentalitatea francezilor, cari consideră pe unul tot atât de mare ca și pe celălalt. Pelerinajele continue la mormântul său sau la pădurea dela Compiègne, unde o statuie imortalizează istoricul eveniment al biruinții aliaților, dovedesc cu prisosință, că cultul oamenilor mari este

Noduri în papură.

Di Duca e o fire nervoasă, ușor iritabilă, un politician înzestrat cu calități de un subtil bizantinism, grație cărui a dobândit titlul de „maestru al diversității”. Cu toată prudența și experiența parlamentară de care dispune s'a lăsat totuși antrenat să interpeleze într'o chestiune închisă de liberalii cu șapte lacăte, cu cenzură și tortură, pe care la nici un caz nu autorii ei erau îndreptățiți să o deschidă. Cel puțin nu era prudent. Desigur, dl Duca n'a insistat bucuros în această delicată chestiune, a fost însă împins de partid, al cărui hamal parlamentar este. Așa s'a întâmplat că dl Duca, care nici când era la guvern nu putea să facă lămurit „echivocul”, și-a încercat de data aceasta norocul, alegându-se cu o ridiculizare neplăcută ce ar trebui să-i servească de lecție.

Di Duca a căutat nod în papură, iar dl președinte al consiliului și-a exprimat regretele că exploratorul Duca nu găsește nodul.

Tot la insistența partidului, dl Duca și-a anunțat interpelarea în chestia organizațiilor voinicești, deși această chestiune a fost lămurită de chiar șeful guvernului, în fața unei camere arhipline, iar răspunsul magistrat al dlui Maniu a fost difuzat în toate părțile țării, așa că opinia publică este pe deplin edificată asupra acestei „probleme de Stat”. Cu toate acestea neastâmpărul liberal caută mereu noduri în papură. Presa liberală — așa numita presă — abundă în invective abominabile la adresa voinicilor, le acordă epitefe ignobile, cari de fapt caracterizează de minune „borderal politic” al dlui Argetoianu. Bande? Intreaga activitate economică a partidului liberal e o

serie de ticăloșii și banditisme. Să luăm numai vastele excrocherii în legătură cu improprietățile, a naționalizărilor camuflate și comercializărilor, să ne mărginim numai la recentul scandal cu gazul metan, la tribulațiile motașului tancredian, trădător al intereselor industriale românești, la sustragerile de acte, dosare și registre! Acestea ce sunt? Desigur nu fapte angelice!

Se aduc acuzații vagi organizațiilor de voinici, acuzații calomnioase și fanteziste, fără să-și dea seama căpeteniile responsabile și iresponsabile ale tribului liberal că prin provocările stupide ofensează o organizație întreagă, care până azi a păstrat cea mai calmă și disciplinată atitudine față de atacurile josnice ale oligarhiei detronate. Ar fi oare minune ca față de aceste provocări continue și idioțeste și meschine, organizațiile voinicești să-și ia colectiv satisfacția cuvenită?

Bine înțeles adversarii noștri nu vor putea găsi nodurile în papură nici de data aceasta și nici în alte chestiuni, ei vor trebui să se mulțumească cu nodurile înghițite în sec, cu frica în sân și cu turbarea în suflet, din cauză că această organizație își continuă activitatea frumoasă, desăvârșind din zi în zi opera de interes obștesc, cunoscută prea bine în chiar tabăra adversă. E tocmai curentul irezistibil pentru aceste organizații ce intimidează pe oligarhii detronași, e frica că în urma operei de luminare a masselor și a desăvârșirii educației cetățenești, nu se vor mai putea repeta măsluirile de urne și nici reveni la era falsificării voinței naționale.

a doua religie a latinului.

Zilele trecute s'a închis târgul de mostre dela Paris. Nu se cunosc încă rezultatele în cifre, dar convingerea generală este că totalul comenzilor depășește pe cel al târgului precedent. Pavilioanele Italiei, Japoniei, Mexicului, Sovietelor, etc., au concretizat fiecare foarte bine bogățiile țării respective. Din diferitele secțiuni s'au remarcat: a giuvaerghiilor, a instalațiilor de T. F. F. (telegrafiei fără fir), mașinilor pentru exploatarea forestieră, de irigație etc., o cincime din teren se rezervase alimentației; unde vinurile din Champagne, Bourgogne și Bordeaux își făceau o aprigă concurență. Gigantic în ansamblul său, târgul de mostre a fost extrem de instructiv în detaliile sale.

Interminabila conferință a reparațiilor apasă destul de greu opinia publică. Faptul în sine, precum și repercursiunile încercate de bursa pariziană, nu contribuie într'un mic la descurdarea franco-germană. Poporul francez, conștient de felul, cum țara sa, s'a achitat totdeauna de obligațiunile sale de războiu, atât la 1815 cât și la 1871, este extrem de iritat de eschivarea Germaniei, în fața căreia simte un fel de jenă. Eșuarea zepelinului pe coasta Mediteranei, a produs pentru un moment o destindere. Ziarele abundau în caricaturi și spirite, făcând din D-rul Eckener un debitor ce soarta îl aduce la creditor. Destinderea a fost de scurtă durată

Roadele unei munci desinteresate.

Fruntașul chemărist dl deputat dr. V. V. Tilea fost secretar de Legatie la Londra și intim colaborator la Conferința de Pace al ministrului de externe, de pe acele vremuri, dl Alex. Vaida Voevod, fiind delegat acum la Madrid a plecat din Cluj mai zilele trecute.

La gară a fost petrecut de mai mulți prieteni. La un moment dat distinsul deputat s'a observat înconjurat de un grup mare de ceferiști din gara Cluj, cari profitând de prezența apreciatului sprijinitor al cauzelor lor drepte au ținut să-i improvizeze o călduroasă manifestație de simpatie, mulțumind și astfel neobositului deputat chemărist munca-i desinteresată ce o depune pentru bravii slujbași ai căilor noastre ferate.

Ne asociem din tot sufletul nostru la binemeritata recompensă sufletească a șefului și prietenului nostru dr. V. V. Tilea, care sustine cu mult succes cele mai grele cauze naționale, în țară și peste graniță — deopotrivă.

REDACTIA.

și iată cerul din nou înorat. Acordul asupra cifrelor în ajutorul alegerilor britanice a fost extrem de surprinzător. La ora actuală nu se pot încă cunoaște dedesupturile chestiunii. Rămâne ca un viitor apropiat să ridice vălul misterios.

Paris, 30 Mai 1929.

Aurel Păcurariu.

